

PHÒNG GIÁO DỤC ĐÀO TẠO QUẬN 12
TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ TRẦN QUANG KHẢI

KHOA HỌC TỰ NHIÊN

LỚP 6

CHỦ ĐỀ 8: ĐA DẠNG THỂ GIỚI SỐNG
BÀI 28: NẤM

MỘT SỐ LOẠI NẤM ĂN ĐƯỢC

Hãy kể tên những loại nấm em biết trong các hình sau?

MỘT SỐ LOẠI NẤM ĐỘC

Làm thế nào để phân biệt nấm ăn được và nấm độc?

1. ĐẶC ĐIỂM CỦA NẤM

THỰC HÀNH QUAN SÁT MỘT SỐ LOẠI NẤM

Bước 1: Đeo găng tay, khẩu trang cá nhân.

Bước 2: Quan sát bằng mắt thường: viết tên, mô tả hình dáng, màu sắc và vẽ lại vào vở.

Bước 3: Quan sát nấm mốc bằng kính lúp:

+ Dùng kim mũi nhọn lấy 1 phần nấm mốc ra đĩa đồng hồ.

+ Dùng mỏng nấm mốc, dùng kính lúp cầm tay quan sát sợi nấm

Bước 4: Vẽ sợi nấm mốc mà em quan sát được.

Nấm bào ngư

Nấm đùi gà

Nấm sò trắng

Nấm linh chi

Nấm men

Nấm đông cô

Nấm mốc

Nấm hương

Một số loại nấm thông dụng trong gia đình

TÌM HIỂU SỰ ĐA DẠNG CỦA NẤM

Nấm hương

Nấm sò

Nấm độc tán trắng

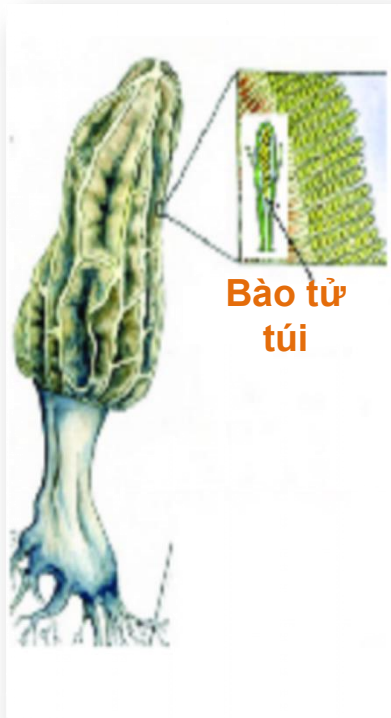
Nấm độc đỏ

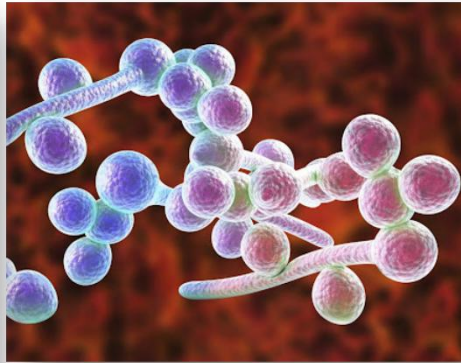
Nấm mộc nhĩ

Một số đại diện nấm đằm

TÌM HIỂU SỰ ĐA DẠNG CỦA NẤM

Bào tử
túi

Nấm men

Nấm cóc

Nấm mốc

Nấm đông trùng
hạ thảo

Một số đại diện nấm túi

THẢO LUẬN NHÓM

Hoàn thành phiếu học tập dưới đây:

PHIẾU HỌC TẬP SỐ 1 – SINH HỌC 6

Nhóm:

Lớp:

Câu hỏi

Trả lời

1. Hãy nhận xét về hình dạng của nấm.

?

2. Hãy chỉ ra điểm khác biệt giữa cấu tạo cơ thể nấm độc và các loại nấm khác.

Nấm thường

Nấm độc

?

?

PHIẾU SỐ 1

Câu hỏi

Trả lời

1. Hình dạng nấm.

Hình bầu dục, hình mũ, hình cốc, hình sợi,....

2. Hãy chỉ ra điểm khác biệt giữa cấu tạo cơ thể nấm độc và các loại nấm khác.

Nấm thường

Nấm độc

Được sử dụng làm thức ăn: nấm hương, nấm rơm, nấm sò, nấm mộc nhĩ,...

Nấm không nên ăn: nấm mốc cà chua (có thể gây đau bụng hoặc ngộ độc), nấm độc đỏ, nấm độc tán trắng,...

Cấu tạo chung của nấm: mũ, cuống, sợi nấm

Nấm độc có thêm bộ phận như vòng cuống nấm, bao gốc nấm và có màu sắc sặc sỡ.

PHIẾU HỌC TẬP SỐ 2 – SINH HỌC 6

Nhóm:

Lớp:

Câu hỏi

Trả lời

1. Em hãy phân biệt nấm túi và nấm đảm.

Nấm túi

Nấm đảm

?

?

PHIẾU SỐ 2

Câu hỏi

Trả lời

Nấm túi

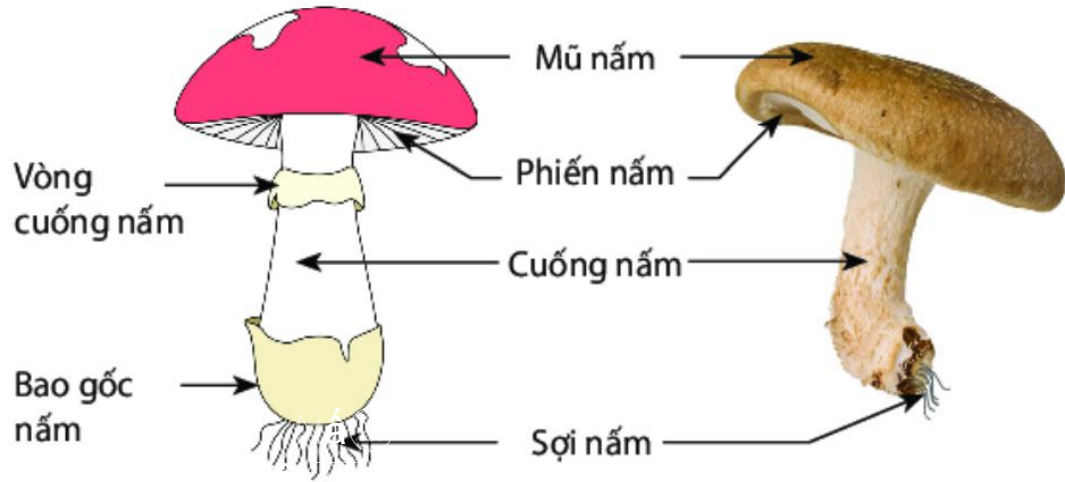
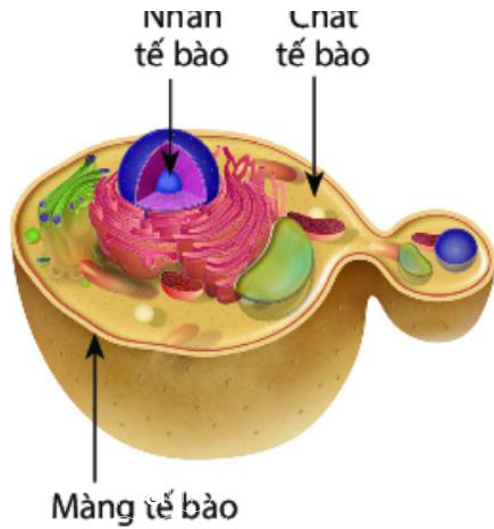
Nấm đảm

1. Em hãy phân biệt nấm túi và nấm đảm.

- Nấm thể dạng hình túi
- Sinh sản bằng bào tử túi

- Nấm thể dạng hình mũ
- Sinh sản bằng bào tử đảm

1. Quan sát hình sau, hãy nêu sự khác nhau giữa đặc điểm cấu tạo nấm men so với các nấm khác?
2. Từ đó, em hãy phân biệt nấm đơn bào và nấm đa bào?

Cấu tạo nấm đơn bào và nấm đa bào

1. Nấm men có cơ thể chỉ gồm 1 tế bào nên gọi là nấm đơn bào; các loại nấm còn lại có hệ sợi nấm cấu tạo từ nhiều tế bào được gọi là nấm đa bào.
2. Nấm đơn bào chỉ có 1 tế bào. Nấm đa bào có hệ sợi nấm đa bào.

Em hãy xác định môi trường sống của một số nấm bằng cách hoàn thành theo mẫu:

Tên nấm

Môi trường

Tên nấm

Môi trường

Nấm rơm

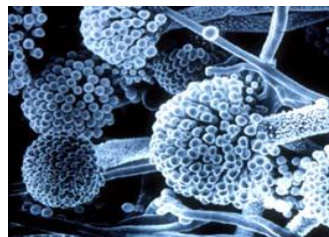
Rơm rạ

Nấm
mộc nhĩ

Thân cây gỗ mục,
môi trường ẩm,...

Nấm mốc

Quần áo, tường ẩm,
đồ dùng, trên cơ thể
sinh vật, thức ăn,...

Nấm cóc

Thân cây mục

Nấm độc tán trắng

Trong rừng những nơi
môi trường ẩm.

TÓM LẠI

Nấm thường sống ở những nơi ẩm ướt như đất như đất, rơm rạ, thức ăn, hoa quả,...

Dựa vào đặc điểm cấu tạo, nấm chia thành 2 nhóm:

- Nấm đơn bào
- Nấm đa bào

Dựa vào đặc điểm cơ quan sinh sản, nấm chia thành 2 nhóm:

- **Nấm đảm:** có cơ quan sinh sản là đảm bào tử, bào tử mọc trên đảm; đại diện: nấm rơm, nấm sò,....
- **Nấm túi:** có cơ quan sinh sản là túi bào tử, bào tử nằm trong túi; đại diện nấm men, nấm mốc,...

Ngoài ra, dựa vào một số đặc điểm bên ngoài, người ta có thể phân loại nấm ăn được và nấm độc.

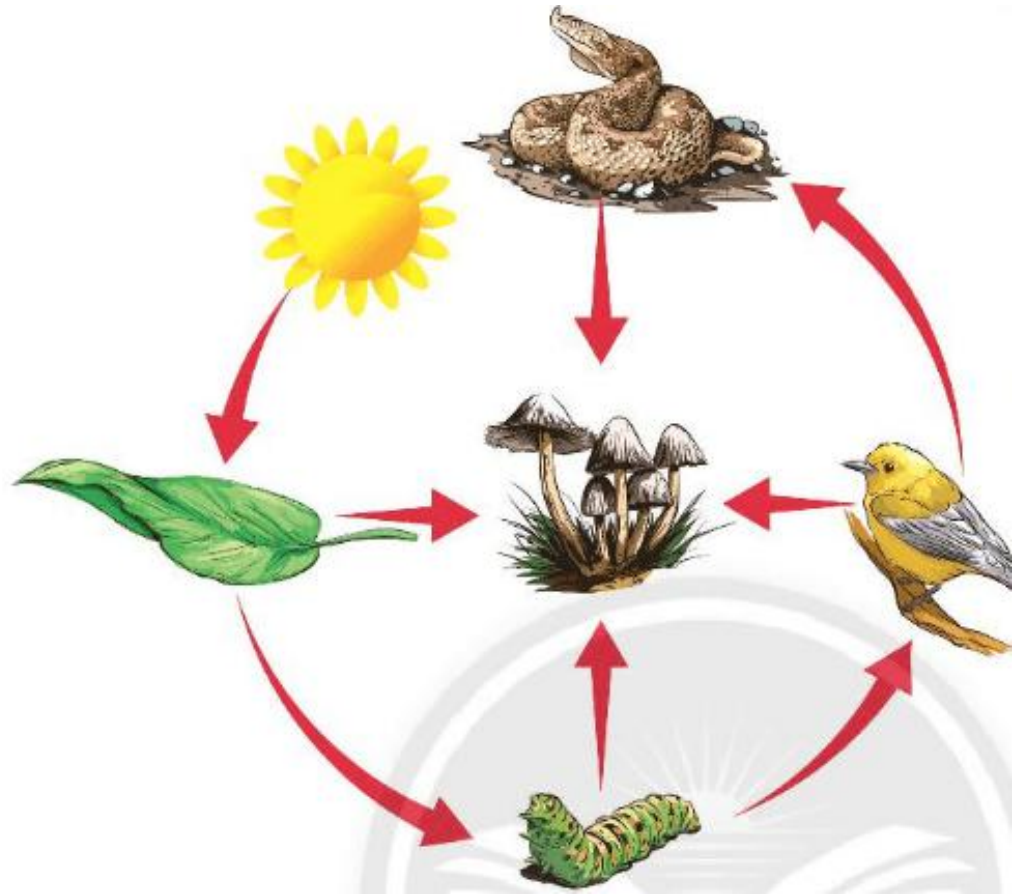
2. VAI TRÒ CỦA NẤM TRONG TỰ NHIÊN VÀ THỰC TIỄN

Quan sát hình bên, em
hãy nêu vai trò của nấm
trong tự nhiên.

Trong tự nhiên, nấm tham gia vào quá trình phân hủy chất thải và xác động vật, thực vật thành các chất đơn giản cung cấp cho cây xanh và làm sạch môi trường.

❑ Một số nấm dùng làm thức ăn: nấm rơm, nấm hương, nấm mộc nhĩ,....

❑ Nấm được sử dụng làm tác nhân lên men trong sản xuất rượu, bia, bánh mì,...; nấm men.

❑ Nấm được sử dụng làm thực phẩm chức năng bổ dưỡng cơ thể: nấm linh chi, nấm vân chi,....

❑ Nấm được sử dụng làm thuốc trừ sâu sinh học: một số nấm có khả năng kí sinh trên cơ thể sâu làm ngưng trệ các quá trình sống của sâu.

MỘT SỐ BỆNH DO NẤM

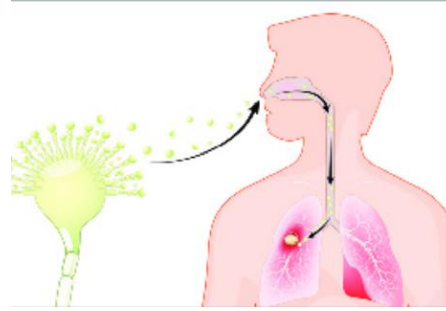
Em hãy nêu một số biểu hiện của một số bệnh do nấm gây ra sau đây?

Bệnh nấm da tay

Bệnh nấm mốc cá

Bệnh viêm phổi do nấm

Bệnh mốc xám dâu tây

Biểu hiện: xuất hiện mảng da màu đỏ kèm vảy, ngứa, nhức, cảm giác nóng rát lòng bàn tay.

Biểu hiện: trên da xuất hiện vùng trắng xám, sau đó nấm phát triển thành các búi trắng như bông, cá bơi lội bất thường, da tróc vảy.

Biểu hiện: sốt cao kéo dài, ho khan, đau ngực, khó chịu ở ngực.

Biểu hiện: đầu tiên là những đốm nâu sang xuất hiện, sau đó lan rộng cả quả, phủ một lớp mốc xám và làm cho quả bị khô; hoa và quả non có thể bị nhiễm bệnh.

Một số bệnh do nấm gây ra

Từ những thông tin ở hình bên, hãy nêu con đường lây truyền bệnh do nấm gây ra?

Tiếp xúc với vật nuôi nhiễm bệnh

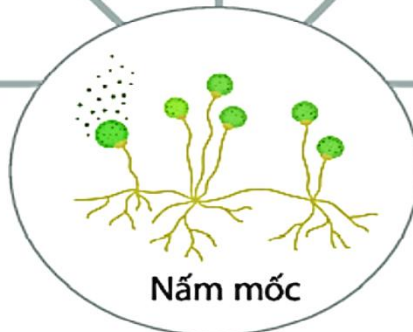
Tiếp xúc với cơ thể nhiễm bệnh

Dùng chung đồ với người bệnh

Tiếp xúc với môi trường ô nhiễm

Nấm mốc

Vệ sinh cơ thể không sạch sẽ

Các con đường lây truyền bệnh do nấm gây ra

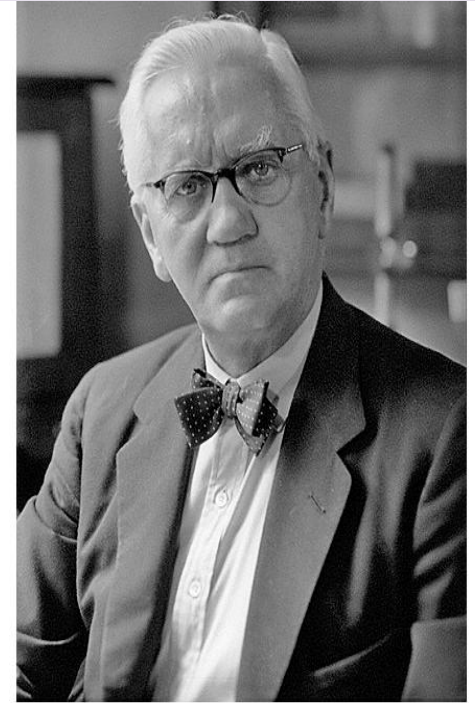
Từ các con đường truyền bệnh do nấm gây ra, em hãy đề xuất một số biện pháp chống các bệnh thường gặp do nấm?

- ❖ Hạn chế tiếp xúc với mầm bệnh, nguồn bệnh, đặc biệt nơi môi trường ẩm mốc;
- ❖ Bảo hộ an toàn khi tiếp xúc với người bị nhiễm nấm hoặc khử trùng sau khi tiếp xúc với môi trường không an toàn với nấm mốc;
- ❖ Không dùng chung đồ với người bị nấm mốc, hoặc với người khác. Quần áo sau mặc cần giặt ngay, tránh treo trên giá vài ngày sau đó mặc lại;
- ❖ Vệ sinh cơ thể đúng cách, đúng thời điểm, an toàn;
- ❖ Vệ sinh môi trường sạch sẽ.

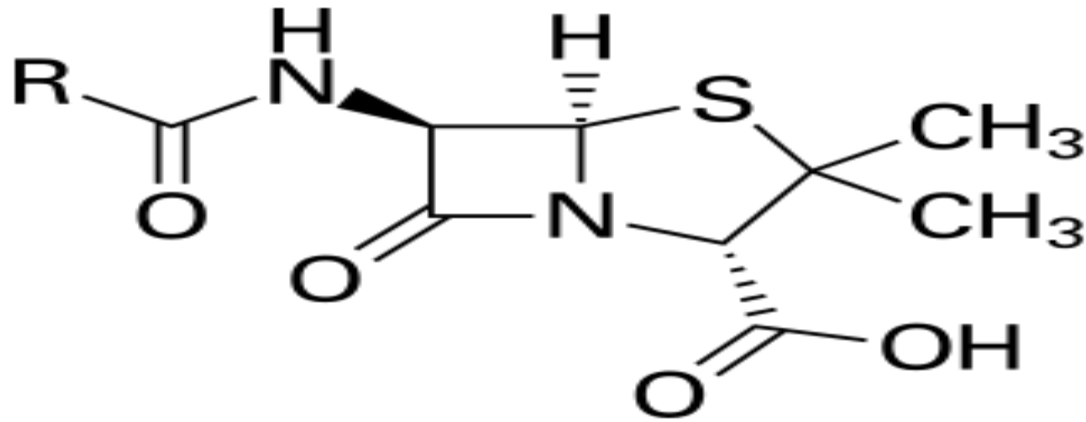
Alexander Fleming sinh năm 1881 ở Lochfield, xứ Scotland, phía Bắc Vương Quốc Anh. Trong điều kiện như thế, nhiều loại bệnh đã xảy ra ở đây, đặc biệt là các bệnh nhiễm trùng như viêm phổi, bạch hầu, viêm màng não mủ, nhiễm trùng huyết...

Từ nhỏ, Fleming đã chứng kiến một số người thân của mình bị những căn bệnh ấy cướp đi mạng sống. Cũng chính vì thế, từ khi còn bé Fleming đã quyết tâm sẽ trở thành một bác sĩ để cứu giúp những người bệnh.

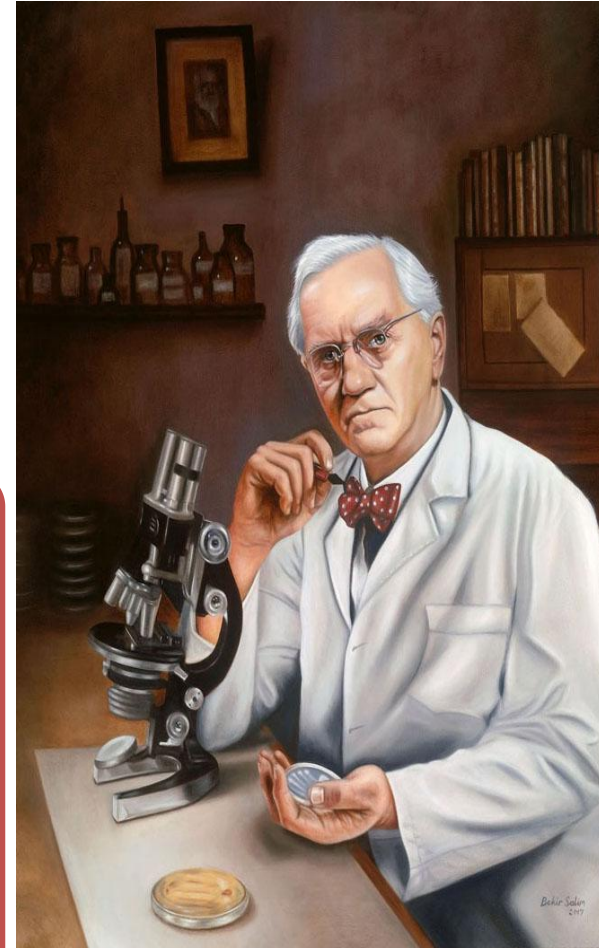
Từ những năm học trung học, Fleming đã có xu hướng học lệch về các môn sinh vật, hóa học. Khi nộp hồ sơ vào đại học, ông đã ghi danh vào khoa Y, Học viện Y học Saint Mary ở Luân Đôn.

ALEXANDER FLEMING
N T Y (1881- 1955)

- Nấm mốc phát triển tốt ở 22 – 27⁰C. Nguồn bệnh do nấm mốc gây ra có tỉ lệ khá lớn. Bào tử nấm mốc phát tán trong không khí gặp điều kiện thuận lợi sẽ phát triển làm hỏng thức ăn, hỏng các đồ dùng trong nhà và gây bệnh.
- Mặc dù vậy, nấm mốc lại đóng vai trò quan trọng trong sản xuất thuốc kháng sinh **penicillin**.

3. KỸ THUẬT TRỒNG NẤM

CÁC BƯỚC TRỒNG NẤM

Chuẩn bị nguyên liệu

01

Chọn vị trí trồng

02

Chọn giống nấm, đóng
khuôn và gieo giống nấm

03

Chăm sóc nấm

04

Thu hoạch

05

Thu hoạch nấm rơm

Tại sao người ta không trồng nấm trên đất mà phải trồng trên rơm, rạ?

- Nấm rơm có thể trồng trên nền đất khác như đất ruộng, rẫy, vườn cây,...hoặc trong nhà nhưng phải thoát nước tốt, không bị ú đọng. Nơi trồng nấm rơm phải ít bị ảnh hưởng bởi gió.

- Nấm rơm thường mọc trên các giá thể ẩm nên thường được trồng trên rơm, rạ để dễ chăm sóc, dễ xử lý bệnh, không bị ú đọng nước gây hỏng nấm khi tưới nước.

CÂU HỎI THẢO LUẬN

CÂU SỐ 1

Có ý kiến: “Môi trường trồng nấm rơm tốt nhất là gần địa điểm có chăn nuôi gia súc”. Theo em, ý kiến trên đúng hay sai? Giải thích.

CÂU SỐ 2

Nấm men được ứng dụng trong những lĩnh vực nào của đời sống con người?

CÂU SỐ 1

Ý kiến trên hoàn toàn sai

❑ Những địa điểm có chăn nuôi gia súc, gia cầm thường dễ bị ô nhiễm, khuôn viên mất vệ sinh, ẩm thấp là điều kiện cho nấm mốc, các loại vi khuẩn gây bệnh phát triển. Nấm rơm trồng gần những nơi chăn nuôi gia súc, gia cầm, dễ ảnh hưởng giảm năng suất và chất lượng nấm.

❑ Môi trường nấm phải đảm bảo sạch sẽ, khô ráo, cao ráo, bằng phẳng, không bị ngập úng; tránh những nơi chăn nuôi, khu vực chất thải, nước sinh hoạt. Lưu ý tưới nấm bằng nước sạch như nước sông, mương, giếng khoan,...tránh nước nhiễm phèn, mặn, hôi thối.

CÂU SỐ 2

Phổ biến trong các lĩnh vực sản xuất của đời sống

❑ Trong sản xuất nước mắm, nước tương có thêm thành phần nấm men sẽ làm giảm đi vị chát của muối và loại bỏ mùi tanh khó chịu của cá. Nước tương, nước mắm sẽ thơm ngon, đậm đà.

❑ Trong sản xuất mì gói: nấm men dùng để ăn với mì sẽ tạo cảm giác tô mì thơm ngon, ngọt nước hơn.

❑ Trong sản xuất hạt nêm: nấm men bổ sung 1 – 5% giúp vị ngọt của đạm trong hạt nêm tăng đáng kể.

❑ Trong sản xuất các loại bánh, nấm men không thể thiếu trong quá trình lên men, làm bánh thơm ngon hơn.

CÂU HỎI ÔN TẬP

Câu hỏi: Bào tử đảm là cơ quan sinh dục của loại nấm nào sau đây?

- A. Nấm hương.
- B. Nấm bụng dê.
- C. Nấm mốc.
- D. Nấm men.

ĐÁP ÁN

A

2

Câu hỏi: Thuốc kháng sinh penicillin sản xuất từ?

- A. Nấm men.
- B. Nấm mốc.
- C. Nấm mộc nhĩ.
- D. Nấm độc đỏ.

ĐÁP ÁN

B

BÀI TẬP VỀ NHÀ

Câu 1. Dựa vào đặc điểm nào để phân biệt nấm đơn bào và nấm đa bào, nấm đảm và nấm túi, nấm độc và nấm không độc? Lấy ví dụ.

Câu 2. Em thấy nấm mốc thường xuất hiện ở điều kiện thời tiết nào? Kể tên những vị trí dễ xuất hiện nấm mốc xung quanh em.

Câu 3. Hãy nêu một số biện pháp phòng chống bệnh nấm gây nên trên da người.

DẶN DÒ

- **Học bài và làm bài trong sách giáo khoa.**
- **Tìm hiểu bài 29: Thực vật**